

<b>Aanvrager:</b>	<b>Stichting Archiprix</b>
<b>Titel:</b>	<b>Archiprix</b>
<b>Gevraagd bedrag:</b>	<b>€ 920.000</b>

## NEGATIEF

### Inleiding

Stichting Archiprix organiseert al veertig jaar de Archiprix, een prijsvraag voor de beste afstudeerplannen van Nederlandse architectuur- en landschapsopleidingen. Stichting Archiprix is een samenwerkingsverband van de Nederlandse geaccrediteerde masteropleidingen voor architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur: de technische universiteiten in Delft en Eindhoven, Wageningen Universiteit en de Academies van Bouwkunst in Amsterdam, Arnhem, Groningen, Maastricht, Rotterdam en Tilburg. Verder stimuleert de stichting de totstandkoming van nationale Archiprix-initiatieven in andere landen en regio's.

Stichting Archiprix vraagt een bedrag aan van € 920.000 binnen de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie. In de periode 2017-2020 wordt de organisatie ondersteund vanuit de Deelregeling Meerjarige programma's van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie.

De missie van Archiprix luidt: 'Het bieden van een platform aan een nieuwe generatie ontwerpers op nationale én mondiale schaal, en de ontwerpopleidingen waar ze gesteund hebben, en het presenteren van het meest inspirerende afstudeerwerk.' Vanuit deze missie organiseert de stichting jaarlijks de Archiprix Nederland en tweejaarlijks de Archiprix International, waarvoor architectuuropleidingen uit alle landen hun beste afstudeerplannen kunnen insturen. Jaarlijks nodigt Archiprix alle bovengenoemde opleidingen uit om hun beste afstudeerplannen te selecteren voor deelname aan de Archiprix Nederland. Onafhankelijke, door het bestuur van de stichting benoemde jury's, beoordelen de plannen. De beste plannen worden opgenomen in (inter)nationaal reizende tentoonstellingen, korte films en publicaties. Tweejaarlijks nodigt de organisatie opleidingen wereldwijd uit om de beste afstudeerplannen in te sturen. De geselecteerden van deze internationale editie komen samen om de prijsuitreiking bij te wonen en een programma te volgen waar kennis wordt uitgewisseld en netwerken worden gecreëerd en bestendigd. Archiprix International vindt telkens plaats op een andere plaats, zo was de editie in 2017 in Ahmedabad (India) en in 2019 in Santiago de Chile (Chili).

Archiprix heeft als ambitie voor de komende jaren uitgesproken meer als 'agent van verandering' te willen functioneren, zowel nationaal als internationaal. In de afgelopen periode heeft de instelling in samenwerking met externe partijen, zoals de Rijksbouwmeester en ONSbank, besloten prijsvragen en meervoudige opdrachten georganiseerd waarin Archiprix Nederland-deelnemers nieuwe inzichten voor nieuwe opgaven leverden. De organisatie stelt dan ook dat architectuur, stedenbouw en landschapsarchitectuur van essentieel belang zijn voor de actuele ruimtelijke opgaven die moeten worden opgepakt, zoals de volkshuisvestingsopgave, de energietransitie, de ruimtelijke infrastructuur en de klimaatverandering. In die context wil Archiprix haar rol als bemiddelaar tussen de nieuwe generatie getalenteerde ontwerpers en het werkveld verder ontwikkelen. Naast de Archiprix NL en Archiprix International, die in verschillende formats beschikbaar zijn, beoogt de organisatie de platform- en archieffunctie van haar websites te verbeteren. Daarbij worden bijvoorbeeld projecten uit het archief thematisch verbonden en gerelateerd aan actuele en toekomstige opgaven.

Stichting Archiprix heeft een directeur en een bestuur met daarin vertegenwoordigers van de opleidingen. Er is een Raad van Advies die betrokken is bij Archiprix International. Archiprix maakt gebruik van flexibele personeelsinzet voor het realiseren van activiteiten. In de periode 2012-2024 wil de organisatie een extra parttimekracht op het gebied van public relations werven. Dit is passend bij de ambitie om het bereik te vergroten door de platform- en archieffunctie te versterken.

### **Advies van de commissie**

De adviescommissie spreekt haar waardering uit voor de rol van Archiprix die ze gedurende veertig jaar, als waardevolle prijsvraag voor het architectuurveld, heeft weten op te bouwen. Het is voor afgestudeerden eervol om te worden geselecteerd voor deze prijs. Daarnaast meent de commissie dat het voor jonge architecten een leerzame ervaring kan zijn om onderdeel te zijn van de Archiprix International. Tijdens de internationale bijeenkomsten wordt er veel kennis uitgewisseld en worden waardevolle contacten gelegd voor een internationaal netwerk. De organisatie heeft in de loop van veertig jaar een archief opgebouwd van afstudeerplannen dat zeer interessant is en een beeld geeft van ontwikkelingen in het veld door de jaren heen. De commissie is positief over de ambitie van de aanvrager om zich minder exclusief tot de academische doelgroep te willen verhouden, en zich meer te richten op partijen als opdrachtgevers en maatschappelijke organisaties. Dit vindt de commissie een logische stap gezien de rol die Archiprix voor zichzelf ziet weggelegd als agent van verandering en verbinder. Om de kracht van ontwerp voor maatschappelijke opgaven te tonen, is het van belang om een bredere doelgroep te bereiken.

Gelet op de doelstellingen en criteria van de regeling is de commissie desondanks niet overtuigd van een plaats voor Archiprix binnen de vierjarige ondersteuningsstructuur van het Stimuleringsfonds. De organisatie stelt naar haar mening te weinig een eigen agenda. Ze is als organisatie voor de invulling hiervan afhankelijk van de kwaliteit van de selectie van afstudeerplannen die de opleidingen inzenden. Over de inhoudelijke invulling van de platformfunctie en de wijze waarop de organisatie toonaangevend wil zijn in het communiceren over de afstudeerplannen in het archief, krijgt de commissie onvoldoende informatie. Daarbij is de commissie van mening dat er in de afgelopen jaren te weinig noodzakelijke vernieuwing heeft plaatsgevonden op het gebied van de formats die de aanvrager hanteert. Dit betreft zowel de opzet van de selectieprocedure, de prijsvraag, de tentoonstellingen, als de publicaties.

Het bovenstaande overziend, is de commissie kritisch op het gebrek aan reflectie op de eigen positie door Archiprix. Archiprix stelt zich op als neutrale rapporteur van de selecties die de opleidingen maken en benut daarbij niet de kritische en reflectieve rol die ze kan hebben in het tonen van vernieuwend afstudeerwerk van een nieuwe generatie ontwerpers. Om deze kracht van ontwerp voor maatschappelijke opgaven te tonen, is het volgens de commissie van belang om een bredere doelgroep te bereiken. De adviescommissie leest dat er een extra medewerker wordt betrokken om het bereik te versterken en uit te breiden. Ze mist echter een plan van aanpak om deze participatie daadwerkelijk te vergroten. De voorgestelde activiteiten verschillen in haar optiek niet wezenlijk van de voorgaande periode.

Met betrekking tot de begroting constateert de adviescommissie dat de gevraagde bijdrage van het Stimuleringsfonds de belangrijkste inkomstenbron op de begroting is en blijft. Voorgaande jaren werd Archiprix structureel gesponsord door de hoofdsponsor Hunter Douglas die onlangs de samenwerking heeft beëindigd. De adviescommissie merkt op dat er momenteel geen significante en structurele sponsor is. Dit samen maakt de financiële onderbouwing van de aanvraag wankel, ook al is de financiële positie op dit moment solide genoeg om tegenvallers op te vangen. Op het gebied van bedrijfsvoering en governance beoordeelt de commissie de organisatie als degelijk, maar door de zeer kleine omvang ook kwetsbaar.

Alles overziend is de commissie van mening dat Archiprix een waardevolle rol heeft in het genereren van aandacht voor talentvolle architecten, stedenbouwkundigen en landschapsarchitecten, en erkent ze de internationale uitstraling van Archiprix International. De commissie is daarentegen niet overtuigd van de mate van vernieuwing, de toonaangevende positie en de eigen visie van de organisatie op het veld. Ook op het gebied van participatie en bedrijfsvoering en governance vindt de commissie de aanvraag onvoldoende overtuigend. De commissie ziet te weinig vernieuwing in het bestaande format of de wijze waarop dit de afgelopen jaren, en de komende jaren zal worden ingevuld. Ze vindt dat de instelling daarom op basis van deze aanvraag niet in aanmerking komt voor ondersteuning in de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie.

### **Advies van de commissie aan het bestuur**

De commissie adviseert het bestuur deze aanvraag niet te honoreren. Ze meent, na bestudering van de aanvraag en op basis van bovenstaande overwegingen, dat de instelling onvoldoende aansluit op de doelstellingen van de Regeling Vierjarige Instellingssubsidie Creatieve Industrie.